

บทบาทของหนังสือพิมพ์เจ้าพระยาในการสร้างความชอบธรรม
ให้กับรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร และ
ความขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย

นายสกล กิจจจริต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541
ISBN 974-639-730-3
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF CHAO PHRAYA NEWSPAPER IN JUSTIFYING
“THE THANIN KRAIVICHIEU’S” ADMINISTRATION AND
ITS CONFLICT WITH CONTEMPORARY PRESS

MR. SKOL KIJJARIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism
Department of Journalism
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998
ISBN 974-639-730-3

สกล กิจจรีต : บทบาทของหนังสือพิมพ์เจ้าพระยาในการสร้างความชอบธรรมให้กับ
รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร และความขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย (THE
ROLE OF CHAO PHRAYA NEWSPAPER IN JUSTIFYING "THE THANIN
KRAVICHIEV'S" ADMINISTRATION AND ITS CONFLICT WITH CONTEMPORARY
PRESS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์สุกัญญา สุตบรรทัด, 143 หน้า.
ISBN 974-639-730-3.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์เจ้าพระยาใน
การสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร และความขัดแย้งกับหนังสือ
พิมพ์ร่วมสมัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์เจ้าพระยา สยามรัฐ และไทยรัฐ จำนวน
294 ฉบับ ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2520 - 20 ตุลาคม 2520

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์เจ้าพระยามีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างความชอบ
ธรรมให้กับรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร 3 ด้าน คือ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมี
การสร้างความชอบธรรมด้านสังคมมากที่สุด ในด้านของความขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์ร่วม
สมัยพบว่า มีการขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์สยามรัฐมากที่สุด ในส่วนของความขัดแย้งที่มีระหว่าง
หนังสือพิมพ์ด้วยกันนี้พบว่าประเด็นเรื่องการนำภาชีอากรของประชาชนมาจัดทำหนังสือพิมพ์
เป็นประเด็นที่ขัดแย้งกันรุนแรงที่สุด

โดยสรุป รัฐบาลในระบอบอำนาจนิยมมีความต้องการ ที่จะใช้หนังสือพิมพ์เพื่อสร้าง
ความชอบธรรมให้กับตนเอง และหนังสือพิมพ์ของรัฐบาลก็ต้องการที่จะสร้างความชอบธรรมให้
กับตนเองโดยการอ้างเสียงสนับสนุนจากประชาชน จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งในการกำหนดเนื้อ
หาและความขัดแย้งในตนเองกับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์.....
ปีการศึกษา2541.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

๗๗ C ๐97191102๘ : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: NEWSPAPER / JUSTIFYING ROLE / THANIN KRAIVICHIEEN / CONTEMPORARY PRESS / CONFLICT.

SAKOL KIJJARIT : THE ROLE OF CHAO PHRAYA NEWSPAPER IN JUSTIFYING
"THE THANIN KRAIVICHIEEN'S" ADMINISTRATION AND ITS CONFLICT WITH
CONTEMPORARY PRESS. THESIS ADVISER : PROF.SUKANYA SADBANTAD. 143 PP.
ISBN 974-639-730-0.

The objective of this thesis is to study the role of Chao Phraya Newspaper in justifying
"the Thanin Kraivichien's" administration and its conflicts with contemporary press by using the
methodology of content analysis and semiology.

The researcher found that Chao Phraya Newspaper is justification Of Thanin
Kraivichien's administration approaches mainly in 3 issues : political, economical and social one.
Moreover, it was found that the social issue was presented most often. Siam-rath was considered
the most outstanding controversial contemporary press to Chao Phraya Newspaper. The total
disagreement between Siam-rath and Chao Phraya is on the issue that the leter relied its
financial resource on the tax of The people.

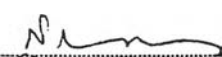
In conclusion, the Authoritarian Government wanted to use newspaper in justifying its
power and right to govern. Furthermore, the government-sided press,Chao Phraya, needed the support
of people in justifying it ; and thus caused the conflicts between Chao Phraya Newspaper itself, and
contemporary press.

ภาควิชา วารสารสนเทศ.....

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา ๒๕๔๑.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของ ศ.สุกัญญา
สุดบรรทัด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการ
วิจัยด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณ รศ.ดร.เสถียร เขยประทับ และ รศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร ซึ่ง
กรุณาสละเวลาร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	7
ขอบเขตในการวิจัย.....	7
ข้อดกลองเบื้องต้นในการวิจัย	8
อธิบายศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
1.ทฤษฎีอำนาจนิยม (Authoritarian Theory)	10
2.แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์	12
3.แนวคิดผู้นำกับการสร้างความชอบธรรมในการปกครอง ภายใต้ระบบการเมืองไทย	15
4.ทฤษฎีสัญญาวิทยา	22
5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีวิจัย.....	28
บทที่ 4	
ผลการวิจัย.....	31
1.หนังสือพิมพ์เจ้าพระยากับ การสร้างความชอบธรรม ให้กับรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ความขัดแย้งระหว่างหนังสือพิมพ์เจ้าพระยากับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย	60
ก. การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับรัฐบาลนายอินทร์.....	60
กรัวยิวเซียร์ ในหนังสือพิมพ์เจ้าพระยาแล้วสร้างความ ขัดแย้งกับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย	
ข. การวิพากษ์วิจารณ์กันเองของหนังสือพิมพ์เจ้าพระยา	104
กับหนังสือพิมพ์ร่วมสมัย	
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	122
รายการอ้างอิง	130
ประวัติผู้เขียน.....	132